

Deelonderzoek techniek data.oss.nl

Inhoud:

• Inleiding.....	1
• Over deze evaluatie	2
• Managementsamenvatting	2
• Scope van de evaluatie	3
• Uitbreide toetsresultaten	3
• Sample met getoetste webpagina's	16
• Webtechnologie	17
• Onderbouwing van de evaluatie.....	17
• Screenshots.....	17

Inleiding

Openbare voorzieningen moeten bruikbaar en toegankelijk zijn voor alle burgers. Net zoals een gebouw rolstoeltoegankelijk moet zijn, moet een website of mobiele app ook bediend kunnen worden door mensen met een beperking. Dit kunnen bijvoorbeeld visuele, auditieve of motorische beperkingen zijn. Denk aan slechtzienden, doven en slechthorenden en mensen die hun handen niet of in beperkte mate kunnen gebruiken. Ook cognitieve factoren spelen een rol: is de content voor iedereen te begrijpen?

Nederlandse overheidsorganisaties moeten voldoen aan de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) versie 2.1, onder de Europese standaard voor overheidswebsites EN 301 549. Deze criteria variëren van technisch functionele eisen zoals een goede werking met het toetsenbord tot aan meer inhoudelijke eisen zoals duidelijke foutmeldingen en een heldere navigatiestructuur.

Dit onderzoek is handmatig uitgevoerd volgens de WCAG-EM evaluatiemethode met ondersteuning van automatische test tools. De pagina's uit de sample zijn onderzocht op alle 50 criteria onder WCAG 2.1 A en AA. Wanneer aan een criterium

niet wordt voldaan, wordt hiervan minimaal één voorbeeld gegeven. Deze bevindingen kunnen op meer plekken voorkomen en moeten daarom structureel worden aangepakt.

De WCAG criteria zijn ingedeeld volgens vier principes, welke ook de leidraad vormen voor dit rapport: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Gedetailleerde informatie over deze criteria is te vinden op de [website van het W3C \(Nederlandse vertaling\)](#).

Over deze evaluatie

Rapport auteur

Janita Top

Evaluatie opdrachtgever

Gemeente Oss

Evaluatiedatum

28 februari 2024

Managementsamenvatting

Dit rapport bevat het deelonderzoek techniek. In combinatie met een deelonderzoek content vormt dit een volledig toegankelijkheidsonderzoek van de website. Uit dit onderzoek blijkt dat wordt voldaan aan 38 van de 48 techniek-specifieke criteria voor toegankelijkheid. Veel onderdelen van de site zijn dus al goed toegankelijk, maar er zijn nog verbeteringen mogelijk.

Positief is bijvoorbeeld dat de website goed werkt op mobiel, dat er geen afbeeldingen van tekst worden gebruikt en dat de pagina's goede titels hebben.

Verbeteringen zijn echter nog mogelijk op diverse punten, zoals:

- Niet alle informatie is beschikbaar voor hulpsoftware
- De toetsenbordfocus is niet overal zichtbaar
- Niet alle functionaliteit werkt met het toetsenbord

Naast de verplichte WCAG 2.1 criteria zijn ook de in WCAG 2.2 toegevoegde criteria op niveau A en AA onderzocht. Hierbij waren er geen bevindingen.

Scope van de evaluatie

Website naam

data.oss.nl

Scope van de website

Alle pagina's op https://data.oss.nl.

WCAG Versie

2.2

Conformiteitsdoel

AA

Basisniveau van toegankelijkheid-ondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

Verdere onderzoeksvereisten

Niet ingevuld

Uitgebreide toetsresultaten

Samenvatting

Gerapporteerd over 48 van 55 WCAG 2.2 AA Success Criteria.

23	10	15	7
Voldoende	Onvoldoende	Niet van toepassing	Niet getoetst

Alle resultaten

1 Waarneembaar

1.1 Tekstalternatieven

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
-------------------	----------	-------------

1.1.1: Niet-tekstuele content	Hele sample Uitkomst: Onvoldoende	Hele sample Bevindingen: In de footer staat een logo met de tekst 'Dexes Your trusted data market place'. De alt-tekst bevat enkel 'Dexes B. V.'. Dit is niet de complete zichtbare tekst. Zorg dat deze overeen komen.
--------------------------------------	--------------------------------------	---

1.2 Op tijd gebaseerde media

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
1.2.1: Loutergeluid en loutervideobeeld (vooraf opgenomen)	Hele sample Uitkomst: Niet getoetst	
1.2.2: Ondertitels voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	Hele sample Uitkomst: Niet getoetst	
1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	Hele sample Uitkomst: Niet getoetst	
1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	Hele sample Uitkomst: Niet getoetst	

1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet getoetst</p>	
--	---	--

1.3 Aanpasbaar

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
1.3.1: Info en relaties	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets Bestuur</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Hele sample</p> <p>Bevindingen:</p> <p>Het tekst-invoerveld om te zoeken heeft geen label. Er staat een placeholder tekst, maar een placeholder is niet altijd beschikbaar en wordt niet altijd voorgelezen door screenreaders. Voeg een label-element of aria-label toe met bijvoorbeeld 'zoekwoord'. Voor hulpsoftware is een label altijd vereist. Voor ziende gebruikers kan het ook beter zijn een duidelijk tekstlabel te tonen dat altijd blijft staan.</p> <p>Opmerking: De knop naar het hoofdmenu (hamburger) is in Windows High Contrast mode niet zichtbaar. Dit komt doordat de knop geen tekst heeft en ook geen afbeelding, alleen CSS streepjes. Windows herkent dit niet als content. Dit kan worden opgelost door de afbeelding in svg te plaatsen en er een (transparante) outline omheen te zetten.</p> <p>Datasets</p> <p>Onder 'Filters' staan visueel kopjes, zoals 'Status'. Deze zijn niet opgemaakt als kop maar met het strong-element. Dit element is bedoeld om één of enkele woorden uit te lichten in een tekst, niet om kopjes aan te geven. Screenreadergebruikers die navigeren via koppen missen deze kopjes nu. Maak hier kopelementen van (h4).</p> <p>Achter elk zoekresultaat staan de kopjes</p>

‘Beschikbaar sinds’ en ‘Bronhouder’. Deze hebben geen semantische opmaak voor hulpsoftware (enkel span-elementen). Hier zou een definition list (dl-element) een geschikte opmaak zijn, zoals dit ook binnen datasets wordt gebruikt, bijvoorbeeld op de pagina ‘Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023’. Daarmee worden deze woorden als dataparen voorgelezen door hulpsoftware.

Datasets Bestuur

Onderaan de filters lijst staat een knop van een pijltje om meer filters te tonen. Het icoon wordt door middel van het pseudo-element `::before` en de content property in de CSS op de pagina gezet. Op deze manier kan het zijn dat het icoon wegvalt, bijvoorbeeld voor mensen die een eigen CSS gebruiken, of wanneer de CSS niet geladen wordt. De content property is alleen geschikt voor het toevoegen van puur decoratieve content. Een oplossing kan zijn om het icoon in de html te plaatsen, bijvoorbeeld als `img`-element met een alternatieve tekst of een `svg` met een `title`-element.

Bij de filters wordt via een pijltje aangegeven op welk thema je staat. Deze informatie is niet beschikbaar voor hulpsoftware. Zorg dat deze informatie ook via tekst beschikbaar is. Dat kan bijvoorbeeld met een verborgen screenreadertekst of het `‘aria-current’`-attribuut.

Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023

Opmerking: Onder de content van de dataset staan links. Deze hebben een aparte layout waaraan deze herkend kunnen worden als tags/trefwoorden. In de tekst wordt dit echter niet kenbaar gemaakt. (Er staat een `title` attribuut op de links, maar dit attribuut wordt slecht ondersteund door hulpsoftware.) Met een (eventueel met CSS verbor-

		<p>gen) kopje 'Trefwoorden' zou dit duidelijker worden voor gebruikers van hulpsoftware.</p> <p>Opmerking: Onder 'Downloadbare bestanden' wordt een tabel gebruikt voor layout. Om te voorkomen dat tabelopmaak wordt voorgelezen door screenreaders, wordt aangeraden om een role="presentation" te zetten op de tabel. (Of om geen tabelopmaak te gebruiken).</p> <p>Onderaan de sectie met Downloadbare bestanden worden tags getoond. In de omgeving zijn dit aparte onderdelen, maar in de tekst en voor hulpsoftware is dit tekst zonder enige structuur (de tekst loopt achter elkaar door). Maak hier bijvoorbeeld een lijst van en zet er een (eventueel met CSS verborgen) kopje boven. Ook worden de teksten in de tooltips niet doorgegeven aan hulpsoftware. Dit kan worden opgelost door het gebruik van het aria-describedby attribuut en de role="tooltip". Zie voor meer informatie https://www.w3.org/TR/wai-aria-1.1/#tooltip. Dit komt op meerdere pagina's voor, ook onder de sectie Visualisaties.</p>
1.3.2: Betekenisvolle volgorde	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	
1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet getoetst</p>	
1.3.4: Weergavestand	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	
1.3.5: Identificeer het doel van de input	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet van toepassing</p>	

1.4 Onderscheidbaar

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
1.4.1: Gebruik van kleur	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
1.4.2: Geluidsbediening	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
1.4.3: Contrast (minimum)	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
1.4.4: Herschalen van tekst	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
1.4.5: Afbeeldingen van tekst	Hele sample Uitkomst: Niet getoetst	
1.4.10: Reflow	Hele sample Uitkomst: Onvoldoende Dataset Cliënten Sociaal domein Uitkomst: Onvoldoende	Dataset Cliënten Sociaal domein Op 400% zoom bij de tekst onder 'Downloadbare bestanden' moet je in twee richtingen scrollen om de tekst te kunnen lezen. Zie screenshot 2 . (Getest op 1280px breed.) Maak de layout zodanig responsive dat alle content en functionaliteit bij inzoomen tot 400% (vergelijkbaar met 320 px breed) goed bruikbaar blijft, en er niet in twee richtingen gescrold hoeft te worden.
1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content	Hele sample Uitkomst: Voldoende	

1.4.12: Tekstafstand	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	
1.4.13: Content bij hover of focus	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023</p> <p>Bij de tags onder de downloadbare bestanden verschijnen met de muis tooltips met extra informatie. Deze tooltips kunnen alleen worden gesloten door de muis te verplaatsen. Mensen die vergrotingssoftware gebruiken moeten de muis bewegen om delen van de pagina te bekijken. Wanneer dan (onbedoeld) content over iets heen valt, moeten ze deze met het toetsenbord weg kunnen halen. Zorg dat deze tooltips ook op een andere manier gesloten kunnen worden, bijvoorbeeld met de escape toets. Ook is het niet mogelijk om met de muisaanwijzer over de tooltip te bewegen. Als je dat nu probeert, verdwijnt de tekst. Dit is wel vereist onder dit criterium.</p>

2 Bedienbaar

2.1 Toetsenbordtoegankelijk

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
2.1.1: Toetsenbord	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets Bestuur</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Datasets Bestuur</p> <p>Onderaan de filters lijst staat een knop van een pijltje om meer filters te tonen. Dit werkt niet met het toetsenbord. Zie ook 4.1.2.</p> <p>Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023</p> <p>Bij de tags onder de downloadbare bestanden verschijnen met de muis tooltips met extra informatie over de tags. Zie screenshot 1. Deze tooltips werken niet met het toetsenbord. Zorg dat deze ook op focus</p>

		verschijnen.
2.1.2: Geen toetsenbordval	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
2.1.4: Enkel teken sneltoetsen	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	

2.2 Genoeg tijd

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
2.2.1: Timing aanpasbaar	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	

2.3 Toevallen en fysieke reacties

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde	Hele sample Uitkomst: Voldoende	

2.4 Navigeerbaar

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen

<p>2.4.1: Blokken omzeilen</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Startpagina Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Startpagina</p> <p>Bovenaan de pagina staat een skiplink om de hoofdnavigatie over te slaan, maar deze werkt niet doordat het id waar de link naar verwijst op deze pagina niet bestaat. Zet ook hier het id 'main-content' op het main-element.</p>
<p>2.4.2: Paginatitel</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Voldoende</p>	
<p>2.4.3: Focus volgorde</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Voldoende</p>	
<p>2.4.4: Linkdoel (in context)</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets Bestuur Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Datasets Bestuur</p> <p>Boven de zoekresultaten staan links van filters. De linktekst luidt 'bestuur x'. Dit is mogelijk niet voor iedereen duidelijk. Beter is het om de 'x' te verbergen voor hulpsoftware en in plaats daarvan een 'screenreadertekst' te zetten als 'filter verwijderen'.</p>
<p>2.4.5: Meerdere manieren</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Voldoende</p>	
<p>2.4.6: Koppen en labels</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Hele sample</p> <p>Bevindingen:</p> <p>Wanneer je inzoomt op 150% en meer, komen er knoppen te staan om de zoekfunctie te openen en sluiten. Deze hebben Engelse labels: "Open searchfield" en "Close searchfield". Dit is mogelijk niet voor iedereen duidelijk. Zorg dat knoppen op Nederlandse webpagina's ook Nederlandse namen hebben.</p>

2.4.7: Focus zichtbaar	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Hele sample</p> <p>Bevindingen:</p> <p>Bovenaan de website staat een skiplink om de hoofdnavigatie over te slaan, maar deze heeft geen zichtbare focus. Voor ziende toetsenborgebruikers is het hierdoor niet duidelijk wanneer ze op deze link staan. Geef deze link op focus een duidelijke stijl.</p>
2.4.11: Focus Not Obscured (Minimum)	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	

2.5 Input Modaliteiten

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
2.5.1: Aanwijz- ergebaren	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet van toepassing</p>	
2.5.2: Aanwijz- erannulering	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	
2.5.3: Label in naam	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Voldoende</p>	
2.5.4: Beweg- ingsactivering	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet van toepassing</p>	
2.5.7: Dragging Movements	<p>Hele sample</p> <p>Uitkomst: Niet van toepassing</p>	

2.5.8: Target Size (Minimum)	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
-------------------------------------	------------------------------------	--

3 Begrijpelijk

3.1 Leesbaar

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
3.1.1: Taal van de pagina	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
3.1.2: Taal van onderdelen	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	

3.2 Voorspelbaar

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
3.2.1: Bij focus	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
3.2.2: Bij input	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
3.2.3: Consistente navigatie	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
3.2.4: Consistente identificatie	Hele sample Uitkomst: Voldoende	

3.2.6: Consistent Help	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
-------------------------------	------------------------------------	--

3.3 Assistentie bij invoer

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
3.3.1: Foutidentificatie	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
3.3.2: Labels of instructies	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
3.3.3: Foutsuggestie	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	
3.3.7: Redundant Entry	Hele sample Uitkomst: Voldoende	
3.3.8: Accessible Authentication (Minimum)	Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing	

4 Robuust

4.1 Compatibel

Success Criterium	Uitkomst	Bevindingen
4.1.2: Naam, rol, waarde	<p>Hele sample Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets Uitkomst: Onvoldoende</p> <p>Datasets Bestuur Uitkomst: Onvoldoende</p>	<p>Hele sample</p> <p>Bevindingen:</p> <p>Wanneer je een zoekwoord begint te typen, openen er zoeksuggesties. Dit wordt niet doorgegeven aan hulpsoftware. Dit kan worden opgelost door een combobox te gebruiken en het 'aria-expanded'-attribuut toe te voegen aan het invoerveld. Binnen de lijst (listbox) zijn de opties niet correct opge maakt. Er staan link elementen binnen option elementen. Wanneer interactieve elementen genest worden, kan dit problemen geven voor gebruikers van hulpsoftware. Zie voor een voorbeeld van een combobox implementatie https://www.w3.org/WAI/ARIA/apg/patterns/combobox/examples/combobox-autocomplete-list/.</p> <p>Datasets</p> <p>Wanneer je inzoomt op 150% of meer komt er een knop te staan om de filters te openen. Deze knop heeft geen naam en geen status (in/uitgeklapt). Voeg hiervoor een tekst toe binnen het button element of een aria-label attribuut op de button. Voor de status kan een aria-expanded attribuut toegevoegd worden.</p> <p>Datasets Bestuur</p> <p>Onderaan de filters lijst staat een knop van een pijltje om meer filters te tonen. Deze knop heeft geen correcte naam en rol. Het is enkel een div-element met een icoontje in de CSS. Maak hier een button element van met een duidelijke naam (tekst in het button element of in een aria-label attribuut).</p>

		<p>Boven de resultaten staat de link 'Bestuur' met als naam 'Bestuur x'. Zowel de naam als rol zijn hier niet duidelijk opgemaakt. Beter is het om hier een button element van te maken (een link is bedoeld om naar een andere pagina te gaan) met als naam 'Bestuur - verwijder filter'. Er wordt nu een title-attribuut op de link gebruikt met als tekst 'Verwijder filter', maar het title-attribuut wordt slecht ondersteund door hulpsoftware. Icoontjes zoals 'x', die niet moeten worden uitgesproken door screenreaders, kunnen worden verborgen voor hulpsoftware via een 'aria-hidden'-attribuut.</p>
<p>4.1.3: Status-berichten</p>	<p>Hele sample Uitkomst: Niet van toepassing</p>	

Sample met getoetste webpagina's

1. Startpagina - <https://data.oss.nl/>
2. Datasets - <https://data.oss.nl/datasets>
3. Datasets Bestuur - <https://data.oss.nl/datasets/query/-/filters/theme%3ABestuur/page/1>
4. Dataset Tellingsbestand verkiezing Tweede Kamer 2023 - <https://data.oss.nl/dataset/tellingsbestand-verkiezing-tweede-kamer-2023>
5. Dataset Basisregistraties van de gemeente Oss - <https://data.oss.nl/dataset/basisregistraties-van-de-gemeente-oss>
6. Over het dataportaal - <https://data.oss.nl/over-het-dataportaal>
7. Zoekresultaten 'banen' - <https://data.oss.nl/datasets/query/banen/filters/-/page/1>
8. Dataset Bijzondere, beschermde of monumentale bomen - <https://data.oss.nl/dataset/bijzondere-bomen>
9. Dataset Cliënten Sociaal domein - <https://data.oss.nl/dataset/cli-nten-sociaal-domein>
10. Random pagina Dataset Basisregistratie Grootchalige Topografie - <https://data.oss.nl/dataset/basisregistratie-grootchalige-topografie-bgt>
11. Random pagina Dataset Honden uitlaten - <https://data.oss.nl/dataset/honden-uitlaten>

Webtechnologie

HTML,CSS,WAI-ARIA,JavaScript,SVG,DOM

Onderbouwing van de evaluatie

Gebruikte systemen tijdens het onderzoek:

- Chrome 121 en Safari 17.3.1 met Voiceover op Mac 13.6.4
- Edge 121 op Windows 10
- Chrome 121 op Android 14

Screenshots

Figuur 1: bij de tags worden met de muis tooltips getoond

↩

Figuur 2: op 400% komt er een horizontale scrollbalk

←

Dit rapport is gemaakt met behulp van de [WCAG-EM Report Tool](#).

↑